

Høringssvar

Leif Holst Jenssen og Eli Bøe har begge undertegnet rapporten av 6. juni 2023 som anbefaler sammenslåing av DNF og AMEK, en rapport så ensidig, mangelfull og akademisk tilkortkommen at jeg velger ikke å kommentere den direkte i høringssvaret mitt.

I stedet vil jeg fokuserte på hvorfor sammenslåingen er en dårlig ide, hvorfor Høgskolen i Innlandet nok en gang har bevist at de er en dårlig «eier» av Den norske Filmskolen og forslag til hvordan ledelsen og styret ved høgskolen nå bør agere for å komme seg ut av denne selvpåførte krisen uten å miste for mye ansikt.

Men først vil jeg presentere meg:

Dramatiker med 10 spillefilmer, 10 dramaserier, dokumentarer, kortfilm, 4 teaterforestillinger mm på samvittigheten, journalist i NRK og Dagbladet, styremedlem i Filmforbundet og Dramatikerforbundet, Filmkonsulent NFI og Nordisk Film- og TV-fond, tilsammen 43 år i bransjen – og mest relevant i denne sammenheng: professor 2 ved Den norske filmskolen 1999-2017, vikar/gjestelærer/«tilkallingsprofessor» 2017 til dags dato, samt gjesteforeleser/sensor ved Høgskolen Kristiania og NSKI.

I vinter oppdaget jeg at høgskolen brukte nøyaktig samme manus og dramaturgi som Norsk Filminstitutt da de omorganiserte for 3 år siden. Handlingen er enkel, men dødelig effektiv gjort på rett måte: Du vil gjennomføre noe upopulær, du engasjerer de som rammes med noe som tilsynelatende er reell involvering. (Husk å splitte opp fagmiljøene, lag samarbeidsgrupper på tvers, be om innspill, slit ut deltakerne med gruppearbeid, utredninger, stadige fellesmøter osv.) Du engasjerer deretter ekstern ekspertise som sammenfatter funnene. (NB: husk tydelig bestilling med fokus på det som bekrefter ønsket resultat). Kort høringsfrist. Tross motstand og støy leser du høringssvarene med trygg visshet om at det tross alt finnes svar som underbygger det du alt har bestemt før prosessen startet. Vedta og gjennomfør planene lynraskt. Gå av og overlat kaoset til nestemann.

Virker dette kjent?

Som alle vet har høgskolen villet ha filmskolen inn i sin fold siden lenge før starten i 1998. Like kjent er det at filmskolen har strittet i mot. Men takket være studenter, ansatte og ikke minst tidligere dekaner som nektet å være med på de ekspansive planene, har DNF klart å eksistere som selvstendig skole fram til i dag.

Men nå kjenner vi oss igjen truet. Det har ført til bråk. Igjen.

Jeg mener det vitner om grunnleggende mangel på respekt når høyskolen gang på gang ikke har villet anerkjenne filmskolens egenart og ønske om å være en selvstendig skole. Vi, dvs. et stort flertall i bransjen og faglærere, har aldri bedt om å komme til Lillehammer. Men vi har stille akseptert det når vi først havnet her. Derimot har vi aldri akseptert planene om sammenslåing med tvskolen, noe tidligere protester, utvalg mm tydelig har vist.

Jeg anklager høgskolen for streiken, mistilliten og dagens uro blant de ansatte, ikke vår dekan. Hun er dessverre for sammenslåing, og jeg har erfaring fra NFI at det er vanskelig å være imot det organisasjonenes hode er for. Men jeg står for det jeg tror på, selv om det kan oppfattes illojalt.

Som de fleste støtter jeg dekanen og hennes fremtidsvisjoner. Men altså ikke sameksistens med AMEK. Årsaken er en drøm som aldri vil dø, at vi skal bli en filmskole hvor andre kunsthøgskoler,

primært med skuespillerutdannelse, ligger i nærheten av hverandre – slik Høgskolen Kristiania og NSKI har i dag. Egne skuespillere og campus i Oslo er to soleklare fordeler som gjør at våre argeste konkurrenter kvalitetsmessig ikke bare haler innpå oss, men delvis alt er forbi. Jeg vet, fordi jeg i flere år har vært en mye brukt sensor der, senest nå i juni. Utviklingen hos de private aktørene går fort, noe også bransjen registrer. Manusstudentene fra NSKI og Kristiania ser jeg stadig på samlinger i regi av NFI, Filmforbundet, Manuspils, årsmøter og andre Dramatikerforbundarrangementer. Våre studenter ser jeg aldri. Årsaken er innlysende; hvem av våre har tid/råd til stadige møter i Oslo?

Men det verste er at NSKI og Kristiania slår oss ned i støvlene på mangfold og diversitet, til tross for at det koster +/- 60 000 i semesteret å gå der. Men det er småpenger å betale for å «slippe» å føle seg fortaapt i et blendahvitt miljø langt hjemmefra, uten familie, venner, tilgang på bijobben, alt...

Studenter og fagansatte snakker nå primært om å få utsatt en avgjørelse om sameksistens med AMEK. Prosessen må være mye grundigere før man kan ta en kvalifisert avgjørelse, sier de. Dette er forståelig. Men selv trenger jeg ikke mer tid for å mene det jeg mener, og høgskolen og den uverdige prosessen har sementert min grunnholdning – at Høgskolen i Innlandet ikke er et bra sted å være for Den norske Filmskolen så lenge de ikke respekterer oss.

Ved siden av å ha hatt minst 100 % virke som manusforfatter og scenedramatiker, har jeg også hatt 26 gode år på Lillehammer som professor 2, som nevnt også som gjestelærer, sensor, tilkallingsprofessor, utreder, kommisjonsmedlem i ansettelser, opprykk, opptak osv. osv.- litt til-og-fra, med andre ord. Men det har aldri gått et eneste semester uten at jeg har satt meg på toget og hatt fine dager sammen med studenter og kollegaer på Lillehammer.

Personlig elsker jeg både togreisen og den lille byen. Men dette handler ikke om meg, men om framtiden og det faktum at filmskolen kun er på besøk på Lillehammer. Et klokt hode sa en gang at å legge filmskolen dit er som å legge norsk hoppssportskole til paddeflate, snøløse Jæren av distriktpolitiske hensyn. Det er dyrt, upraktisk og vil før eller siden bli omgjort når politikerne våkner. Men et nytt campus i sentrum av Lillehammer og sammenslåing/innordning i et større fakultet kan vanskeliggjøre skilsmisse og flytting, noe jeg antar høyskolens styre og ledelse er seg bevisst.

Enhver aksjon får en motreaksjon. Og den er nå i ferd med å vokse seg sterk som et resultat av høyskolens forserte forsøk på å konstruere et uorganisk audiovisuelt fakultet. Skilsmissen skjer sannsynligvis ikke i min tid, men før eller siden vil den skje. Bransjen vil det, også studentene. De er den kommende bransjen, vi faglærere del av den nåværende. Sammen har vi skoen på og vet hvor den trykker. Det er derfor vi vil bli hørt! Og husk at studentene har rett, alltid, også når de i våre øyne tar feil. Vi må aldri glemme at de er eneste grunn til at samtlige ansatte, fra dekan til vaskehjelp, faglærer til rektor, har en jobb.

Tvangsekteskap fører sjelden til noe godt, og er også forbudt i følge norsk lov. Jeg har vanskelig for å se hele rekkevidden av hva som vil skje på filmskolen og i miljøet hvis høgskolen tross all motstand likevel bestemmer seg for å tvinge fram en sammenslåingen. Men at det kommer til å bli opprør av bibelske dimensjoner, det er jeg sikker på.

Dette antar jeg høgskolen vil unngå. Men hvordan?

Mitt enkle råd er at høgskolen trekker rapporten fordi den ved nærmere granskning ikke holdt mål, at det settes ned et utvalg som evaluerer prosessen og om den eventuelt på et senere tidspunkt kan re-startes, samtidig som man i det stille utsetter avgjørelsen om sammenslåing av AMEK og DNF på ubestemt tid. Hamar utredes som ny lokalitet for DNF, og samtalene om tettere samarbeid med

KhiO/Teaterhøgskolen gjenopptas så vi kan få naturlig tilgang på nødvendige skuespillere. Til felles glede og nytte, selvfølgelig.

Eli fortsetter som vår dekan, gis mulighet til offentlig å skifte mening om sammenslåingen uten å få problemer med høgskolens ledelse. Og ikke minst gis hun tillit og ressurser til å gjenoppta arbeidet med det nye 4(5)-årsløpet, samt starte et målrettet, langsiktig rekrutteringsarbeid for å gjøre filmskolen relevant i et tvingende nødvendig mangfoldsperspektiv.

Arthur Johansen
15. september 2023
Ars longa, vita brevis